

sobota, 03.09.2022

List Pasterski

Ja jestem drog?, prawd? i ?yciem (J 14, 6)

List Pasterski Episkopatu Polski z okazji XII Tygodnia Wychowania

Drodzy Bracia i Siostry,

Ju? od dwunastu lat w pierwsz? niedziel? wrze?nia kierujemy do Was s?owo zwi?zane z Tygodniem Wychowania. W dzisiejszej Ewangelii Jezus przypomina swoim s?uchaczom: „Nikt z was, kto nie wyrzeka si? wszystkiego, co posiada, nie mo?e by? moim uczniem” (?k 14, 33). Te s?owa Chrystusa ucz? nas, ?e dojrza?a decyzja pój?cia za Jezusem wymaga konkretnych odniesie? do naszego ca?ego ?ycia, w tym tak?e do dzie?a wychowania. Musimy wi?c pyta? siebie nieustannie, w jaki sposób my, jako wychowawcy, rodzice, dziadkowie, nauczyciele, uwzgl?dniamy w naszych relacjach z wychowanymi to, ?e jeste?my uczniami Chrystusa?

My?I? przewodni? XII Tygodnia Wychowania, który rozpocznie si? w naszej Ojczy?nie w przysz?? niedziel?, stanowi? b?d? s?owa Jezusa zaczerpni?te z Ewangelii ?w. Jana: „Ja jestem drog?, prawd? i ?yciem” (J 14, 6). Towarzyszy? nam b?dzie równie? posta? ?w. abpa Józefa Bilczewskiego, którego setn? rocznic? ?mierci b?dziemy prze?ywa? w tym roku szkolnym. Urodzi? si? on 26 kwietnia 1860 r. w Wilamowicach, na terenie dzisiejszej diecezji bielsko-?ywieckiej, a zmar? 20 marca 1923 r. we Lwowie. By? rektorem Uniwersytetu Lwowskiego i w latach 1900-1923 arcybiskupem metropolit? lwowskim. ?w. Józef Bilczewski w swej dzia?alno?ci i nauczaniu wiele miejsca po?wi?ci? sprawie chrze?cija?skiego wychowania dzieci, m?odzie?y i doros?ych. ?wiadectwem tego s? tre?ci wychowawcze zawarte w jego pasterskich listach, które pisa? w kaplicy przed Naj?wi?tszym Sakramentem.

1. Konieczno?? perspektywy wiary w wychowaniu

?w. abp Józef Bilczewski w jednym ze swoich listów napisa?: „Istnienie i zadanie cz?owieka nie ko?czy si? na tym ?wiecie. (...) Dzi?ki Bogu, ?e nie, bo gdyby doczesno?? by?a nam ostatecznym kresem, to ?ycie nasze, ?ycie ludzko?ci by?oby najstraszniejsz? zagadk?” (?w. abp Józef Bilczewski, *O Ko?ciele Chrystusowym*. List Pasterski do duchowie?stwa i wiernych). ?ycie cz?owieka nie ogranicza si? do doczesno?ci, dlatego chrze?cija?ski wychowawca patrzy na swoje zadania z perspektywy wiary, która si?ga poza horyzont tego ?wiata. Dla arcybiskupa Bilczewskiego Ko?ció? jest „szko?? dla nieba”, która w swym programie wychowawczym uwzgl?dnia ostateczny cel istnienia. Takie spojrzenie ratuje przed pesymizmem sianym przez tych, „wed?ug których nie warto ?y?”, gdy? „?ycie, wed?ug nich jest z?em i tylko z?em”, i tworzy je tylko „bezcelowe ci?g?e cierpienie i straszna nuda” (?w. abp Józef Bilczewski, *M?odo?ci! Ty nad poziomy wylatuj!* List Pasterski do uczniów szkó? ?rednich i seminariów nauczycielskich). Wiara i zaufanie Bogu wnosi natomiast w prac? wychowawcz? optymizm i nadziej?. ?ycie ma sens. Gwarantem tego sensu jest Bóg, który pomimo obecnego w ?wiecie z?a i cierpienia zapewnia nas, ?e to do Niego nale?y ostatnie s?owo. Sens ma równie? wychowywanie, tak?e wtedy, kiedy w ?yciu wychowanów nie wida? jeszcze owoców podejmowanych wysi?ków. Trzeba oczywi?cie czyni? wszystko, co w naszej ludzkiej mocy, korzysta? z dost?pnych metod i ?rodków wychowawczych, ale trzeba te? pami?ta? o modlitwie i powierzeniu wychowanów Bogu, który „moc? dzia?aj?c? w nas mo?e uczyni? niesko?czenie wi?cej, ni? prosimy czy rozumiemy” (Ef 3,20).

2.

Uwzględnienie w życiu perspektywy wiary ma wpływ na podejmowanie przez nas życiowych decyzji. Człowiek, który z wiarą patrzy na życie, w planowaniu swojej przyszłości radzi się zawsze Jezusa, który jest jedyną pewną i bezpieczną drogą. Dokonując w ten sposób mądrych wyborów dobrze i kompetentnie będzie wypełniał swe obowiązki. Będzie czynił wszystko z oddaniem i z miłością. Powiemy wtedy o kim takim, że jest to lekarz, nauczyciel, ksiądz, urzędnik z „powołania”. Ten ktoś odnalazł swoje miejsce w życiu i dobrze wykorzystuje swoje predyspozycje oraz talenty w służbie Bogu i dla dobra bliźnich.

W. abp Józef Bilczewski wychodzi z założenia, że ludzie najlepiej spełniają to, do czego Ignie ich serce, widzi w rozeznawaniu życiowej drogi z Bogiem jeden z najważniejszych elementów formacji wiary: „Strach ogarnia mi na myśl – pisze W. Józef Bilczewski – że całe życie człowieka zależy od dwóch, trzech czy czterech *tak* i od tylu *nie*, wypowiedzianych między dziesiątym a trzydziestym rokiem życia lub nawet wcześniej”. Pochopne decyzje, podejmowane bez głębszego namysłu, wynikające z towarzyszącej im pozytywnej motywacji mogą wywrzeć negatywne skutki na całe dalsze życie. Stąd konieczność nieustannego zadawania sobie pytania, czego oczekuje od nas w danej chwili Bóg: „Przed wszystkim mamy zawsze pamiętać o tym, że życie nie jest igraszką losu i nie wedle lepego układa się trafu. Miłość Boga nas stworzyła, ona też obmyśla stan, czyli drogę, na której najbezpieczniej i najpożyteczniej możemy spełnić obowiązki na ziemi i zdążyć do nieba”. (W. abp Józef Bilczewski, *Młodości! Ty nad poziomy wylatuj!* List Pastorski do uczniów szkół rednich i seminariów nauczycielskich). Życiowe decyzje powinny być zawsze poprzedzone modlitwą i rozeznaniem woli Bożej. Trzeba pamiętać, że poczucie szczęścia i satysfakcja w życiu nie są celem procesu rozeznawania, ale pojawiają się jako „skutek uboczny” dobrych decyzji.

3. Przemieniające spotkanie z Jezusem – życiem

Arcybiskupowi Józefowi Bilczewskiemu przyszło kierować archidiecezję lwowską w czasie, gdy Polska po 123 latach zaborów odzyskiwała na nowo utraconą wolność. W listopadzie 1918 roku skończył pisać obszerny list, a w rzeczywistości traktat pedagogiczny poświęcony kształtowaniu charakteru, który opublikował jako List pastorski skierowany do uczniów szkół rednich. Bardzo ciekawie zwraca w nim uwagę, że choć na przestrzeni wieków pojawiało się wielu bardzo szlachetnych ludzi, to nikt z nich nie był w stanie urzeczywistnić w swym życiu ideału doskonałego człowieka. Przywołuje przykład Cicerona, który stwierdził, że filozofowie opisali wprawdzie, jakie cechy powinien mieć „idealny mędrzec”, jeżeli w ogóle się kiedyś pojawi, ale on, Ciceron, żadnego takiego człowieka jeszcze nie spotkał. Natomiast abp Bilczewski ukazuje Osobę, która stanowi ucieleśnienie tego ideału. Jest nią Jezus Chrystus. Jezus pogodził w sobie w harmonijny sposób to, co może wydawać się nie do pogodzenia: „Jest w Nim prawda bez zrozumienia, skromność bez afektacji, stałość bez uporu, miłkość bez pobłażliwości, powaga bez wyniosłości, życzliwość bez słabości, umartwienie bez wyszukanej ostrości, pokora razem z godnością, prostota razem z dostojnością, najwiksza ruchliwość obok najgłębszego spokoju, modlitwa, ale i praca, nienawiść do zła, ale współczucie dla złych (...) ukochanie samotności, ale też oddanie się życiu towarzyskiemu, o ile tego wymaga Jego posłannictwo. (...) Chrystus w codziennym obcowaniu z ludźmi był przystępny, pełen szczeroci i najwyszej delikatności. (...) Nigdy więcej majestat nie był tak słodki, jak u Jezusa, a dobroć równie majestatyczna” (W. abp Józef Bilczewski, *Charakter*. List Pastorski do uczniów szkół rednich i seminariów nauczycielskich).

Prosimy wszystkich Rodziców, Duszpasterzy i Katechetów, by odczytali te słowa jako zachętę do włączenia się w dzieło ewangelizacji, której celem jest budowanie zażyłej wiży z Jezusem. Zróbmy wszystko, by przygotowanie do sakramentów wiary, zwłaszcza sakramentu bierzmowania we wszystkich polskich parafiach miało charakter ewangelizacyjny. Zatrószmy się o rozwój wspólnot ewangelizacyjnych. Doświadczenie głębokich wiży we wspólnocie, pośród której jest Chrystus, otwiera serca i stanowi najtrwalszy motyw trwania w przyjaźni z Bogiem.

Drogi Bracia i Siostry, każde spotkanie z Jezusem to nie tylko okazja, aby kontemplować Jego Osobę, ale też źródło siły do zmiany życia. Mówi o tym historia ludzi, którzy tego doświadczyli i byli w stanie rozpocząć wszystko od nowa niezależnie od okoliczności życiowych i obciążenia przeszłości. Wymownym

znakiem wobec wiata jest sprawowanie przez papie?a Franciszka Mszy Wieczerzy Pa?skiej w zak?adach karnych. Odwiedzaj?c w czasie ?wiatowych Dni M?odzie?y w Panamie O?rodek Karny dla Nieletnich papie? Franciszek powiedzia?: „Jezus prze?amuje logik?, która oddziela, wyklucza, izoluje i fa?szywie dzieli mi?dzy *dobrymi a z?ymi*. Papie? doda?, ?e „Pan Jezus czyni to stwarzaj?c wi?zi”.

4. Ku lepszemu poznaniu Jezusa – Prawdy

W jednym ze swoich listów pasterskich abp Bilczewski zwracaj?c uwag? na dobrodziejstwa p?yn?ce z korzystania przez jego diecezjan z us?ug towarzystw ubezpieczeniowych, przypomina, ?e trzeba równie? pami?ta? o asekuracji swej duszy na szcz??liwe ?ycie wieczne. Polisa ubezpieczeniowa musi by? odnawiana co roku, w przeciwnym razie straci wa?no??. Tak samo stale trzeba dba? o rozwój wiary, aby by? ubezpieczonym „od ognia wiecznego i na szcz??liwe ?ycie wieczne” (?w. Abp Józef Bilczewski, *Sumienie*. List pasterski w latach wojny 1914-1915).

Dzisiaj coraz wyra?niej wida? konieczno?? szeroko rozumianej troski o formacj? sta?? doros?ych, w tym o poziom wiedzy religijnej. Abp Józef Bilczewski z w?a?ciw? sobie przenikliwo?ci? pisa?: „Nie wystarcza wyuczenie si? na pami?? kilku formu?ek katechizmu czy dogmatyki i etyki. Nic bardziej religii nie szkodzi jak powierzchowna jej znajomo??. (...) Cho?by?cie i najpilniej si? uczyli, to ta szczypta wiedzy religijnej, której nab?dziecie w szkole, nie mo?e wam starczy? na ca?e ?ycie” (?w. abp Józef Bilczewski, *M?odo?ci! Ty nad poziomy wylatuj!* List Pasterski do uczniów szkó? ?rednich i seminariów nauczycielskich). Jako rektor Uniwersytetu Lwowskiego ?w. Józef Bilczewski wzywa? swych studentów, by rozwijali wiedz? religijn? poprzez lektur? ksi??ek czy s?uchanie kaza? tak, by zharmonizowa? znajomo?? prawd wiary i ich g??bokich uzasadnie? ze zdobytym wykszta?ceniem (?w. abp Józef Bilczewski, *M?odo?ci! Ty nad poziomy wylatuj!* List Pasterski do uczniów szkó? ?rednich i seminariów nauczycielskich). Niech ka?dy z nas postawi sobie pytanie o poziom swojej wiedzy religijnej. Zasada dotycz?ca ludzkich relacji, w my?li której, je?li si? kogo? kocha, zmierza si? do tego, aby go jak najlepiej pozna?, obowi?zuje tak?e w naszej relacji z Bogiem. Dzi? bez przeszkód mo?na dotrze? do dobrej literatury religijnej w postaci ksi??ek i czasopism, dzia?aj? katolickie rozg?o?nie radiowe, dost?pne s? programy telewizyjne redakcji katolickich. Niewyczerpanym ?ród?em dobrych tre?ci pog??biaj?cych wiar? jest równie? internet. Starajmy si? korzysta? z tych wszystkich mo?liwo?ci. Szczególnie cenne s? organizowane w parafiach spotkania w ramach katechezy doros?ych.

Drodzy Bracia i Siostry,

Zapraszamy Was wszystkich do w??czenia si? w prze?ywanie XII Tygodnia Wychowania w Polsce. S?owa tej zach?ty kierujemy do Rodziców, Nauczycieli i Wychowawców, Duszpasterzy i Katechetów, Przedstawicieli ?rodków spo?ecznego przekazu, Parlamentarzystów i Samorz?dowców odpowiedzialnych za realizacj? procesu wychowawczego i ksztalt szko?y w naszej Ojczy?nie.

Niech we wszystkim, co czynimy, towarzyszy nam przes?anie ?w. abpa Józefa Bilczewskiego: „Panu Bogu dajmy zawsze pierwsze miejsce w naszej my?li i sercu! Nie tra?my Go nigdy z oczu! Niech b?dzie t? gwiazd?, wedle której mamy si? orientowa? w ka?dym ?ycia przypadku” (?w. abp Józef Bilczewski, *M?odo?ci! Ty nad poziomy wylatuj!* List Pasterski do uczniów szkó? ?rednich i seminariów nauczycielskich).

Jak?e wa?ne jest to, by?my ksztaltowali serca w?asne i bli?nich w oparciu o Ewangeli?. Tak uformowane serca b?d? m??ne i zdolne do konfrontacji z trudn? sytuacj?, w jakiej przychodzi nam ?y?. B?d? te? otwarte na drugiego cz?owieka, co jest tak istotne zw?aszcza dzi?, kiedy tak wiele naszych Sióstr i Braci z Ukrainy uciekaj?c przed wojn? przyby?o do naszego kraju. Przyjmujemy ich z mi?o?ci?. Niech nigdy nam nie zabraknie tej mi?o?ci i potrzeby blisko?ci z tymi, którzy nas potrzebuj?. To jest sprawdzian naszej wiary i owoc wychowania w szkole Chrystusa, który jest Drog?, Prawd? i ?yciem.

Na rozpoczynaj?cy si? wkrótce XII Tydzie? Wychowania przyjmijcie Bo?e b?ogos?awie?stwo i zapewnienie o modlitwie w intencji wszystkich polskich Wychowawców oraz tych, wobec których podejmuj? oni sw? pos?ug?.

obecni na 392. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski,
Zakopane, 6-7 czerwca 2022 r.

Za zgodno??:

+ Artur G. Miziński

Sekretarz Generalny KEP

List przeznaczony do wykorzystania duszpasterskiego w niedzielę, 4 września 2022 r.